

Prof. dr hab. Maria Kózka
Konsultant Krajowy w dz. pielęgniarstwa
31-501 Kraków, ul. Kopernika 25
e-mail: makozka@cm-uj.krakow.pl; maria.kozka@uj.edu.pl

Kraków; 2022-03-07

**Szanowna Pani
Dr Gabriela Hofman
Przewodnicząca Rady
Szczecińskiej Izby Pielęgniarek i Położnych
70-237 Szczecin
ul. Kusocińskiego 16LU1**

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w odpowiedzi na pismo z dnia 03.03.2022 (znak: SIPP-VII-1/131/22) w sprawie wątpliwości w zakresie: podawania na zlecenie lekarskie przez pielęgniarkę pacjentowi środka kontrastowego, który jest przygotowany przez technika radiologii oraz przygotowania środka kontrastowego przez pielęgniarkę przedstawiam stanowisko w przedmiotowej sprawie.

Zasady wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej określa ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 roku (Dz. U 2011, Nr 174, poz. 1039 z późn. zm.). W artykule 4 ww. ustawy wskazano, że wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na: 1) *rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta*; 2) *rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta*; 3) *planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem*; 4) *samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych*; 5) ***realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji***; 6) *orzekaniu o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych*; 7) *edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia*. Niekwestionowanym warunkiem wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej, zgodnie z prawem (art. 11 ust 1 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej) jest jego wykonywanie *z należytą starannością, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej*.

Naruszenie obowiązków wynikających z ww. ustawy, może skutkować pociągnięciem do odpowiedzialności zawodowej, a postępowanie wobec pielęgniarki określa Ustawa o samorządzie pielęgniarek i położnych z 1 lipca 2011 r. (Dz. U 2021.0.628). Dotyczy to obowiązku udzielenia pomocy medycznej oraz respektowania praw pacjenta (w tym informowania go oraz prowadzenia dokumentacji medycznej), a także zasad wykonywania zleceń lekarskich. Również pielęgniarka jest zobowiązana do przestrzegania zapisów zawartych w Kodeksie Etyki, czyli sprawowaniu profesjonalnej opieki nad życiem i zdrowiem ludzkim, przestrzeganiu tajemnicy zawodowej, rzetelnym wypełnianiu obowiązków wynikających z pracy w tym zawodzie.

Odnosząc się do wątpliwości przedstawionych w piśmie należy stwierdzić, że pielęgniarka ponosi odpowiedzialność bezpośrednią za wykonywane świadczenie zdrowotne, które potwierdza własnym podpisem w indywidualnej dokumentacji chorego. Z przywołanych aktów prawnych wynika, że nie ma odpowiedzialności zbiorowej za wykonane świadczenie zdrowotne, tylko odpowiedzialność indywidualna. Wobec tego pielęgniarka podając pacjentowi lek, czy środek kontrastowy jest zobowiązana do:

- 1) zapoznania się ze zleceniem lekarskim zapisanym w dokumentacji medycznej, które powinno zawierać: nazwę leku/ środka kontrastowego, dawkę, drogę i czasokres podawania;
- 2) zapoznać się z charakterystyką produktu leczniczego i ulotką dołączoną do leku/ środka kontrastowego;
- 3) przygotowania leku/środka kontrastowego;
- 4) identyfikacji pacjenta i uzyskania zgody na podanie leku/środka kontrastowego;
- 5) podania choremu leku/środka kontrastowego;
- 6) udokumentowania wykonania świadczenia.

Podanie pacjentowi leku/środka kontrastowego przygotowanego przez innego pracownika medycznego stanowi naruszenie obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Odnosząc się do drugiej kwestii tj. czy pielęgniarka może samodzielnie przygotować środek kontrastowy. Pielęgniarka na zlecenie lekarza może przygotować środek kontrastowy zgodnie z procedurą obowiązującą w danym podmiocie leczniczym.

Z wyrazami szacunku

Prof. dr hab. Maria Kózka

(podpis elektroniczny)